

H O L Ė

Kai kuriems žmonėms retkarčiais negalime atsakyti neigiamai. Sėdžiu lovoje vidury nakties tiesi it styga ir galvoju apie tai. Veikiausiai kažką susapnavau, nes vėl palietusi skruostu pagalvę turiu stengtis suvaldyti alsavimą. Į sieną dusliai baksnoja brizo virpinama ažuolo šaka. Pro langą smelkiasi tiršta, balkšva it rūkas rytmečio šviesa. Kai prisimerkiu, lapai tampa panašūs į ore plevenančius mažučius vaiduoklius. Mano skaitmeninis žadintuvas rodo penkiolika minučių po keturių.

Mintis apie Bo Dikensą kartais žadina iš miego — taip, kaip šiąnakt. Apie jį mąstau kiaurą dieną, važiuodama į mokyklą, su tėčiu stoviniuodama prie Elzos parduotuvės, valgydama priešpiečius su Gvineta ar jodama Saulute per miško brūzgynus.

Kai dar nebuvau išvydusi šio pasaulio, Bo, būdamas vos aštuoniolikos, sudaužė vieną vyriškį taip žiauriai, kad šio galva ištino sulig moliūgu ir nelaimėlis visą likusį savo gyvenimą buvo panašus į daržovę. Šis vyriškis buvo išprievartavęs merginą, kurią kadaise mylėjo Bo. Už sumušimą Bo sėdėjo kalėjime. Aš nuolat galvoju apie tą merginą; mąstau, kur ji galėtų būti dabar ir ką jautė tada, žinodama, jog toks vyriškis kaip Bo buvo dėl jos pametęs galvą. Kuri gi netrokštų būti taip mylima?

Bo įdegęs, rudas it balnas, o jo pilkai melsvos akys grėžia taip, lyg prieš jį stovėčiau nuoga; jam patinka tai, į ką žvelgia.

Jis riečia juokingiausias istorijas apie visus Elzos parduotuvėlės lankytojus ir yra vienas geriausių tėčio draugų. Jis vis dar laikomas vienu labiausiai patyrusių išjodinėtojų Naujosios Grafystės apygardoje, o galbūt ir visoje Misisipės valstijoje. Be to, jis išimylėjęs mane.

Jis sako, jog geidžia manęs taip beprotiškai, kad neįstengia nuo kai ko susilaikyti — tai daro tada, kai negali manęs turėti.

Pirmą kartą jis palietė mane šį kovą, prabėgus vos trejetui dienų nuo mano šešioliktojo gimtadienio, tą naktį, kai mes miške užkasėme juodaodį. Tuo metu tėtis be sąmonės drybsojo ant kušetės svetainėje prie virtuvės.

Kai po tų laidotuvių kopiau priebučio laiptais, pajutau, kaip ištiesta Bo ranka surado mano liemenį; palypėjęs dar dvi pakopas, jis prigludo lūpomis prie mano kaklo. Jis bučiavo ilgai, tarsi paskutinį kartą prieš mirtį — kaip mirštantysis, trokštantis, jog prisiminimas neišblėstų amžinai. Jo kvėpavimas svilino, o aš savąjį stengiausi sulaikyti.

— Šianakt nuveikei gerą darbą, jaunoji panele, — sušnibždėjo Bo man į ausį. — Tavo tėvelis apie tai menkai teprišimins, tas vaikinas gerokai užvožė jam per galvą. Mes taip pat neketiname trukdyti tėtušio. Kas buvo — pražuvo, ir neverta lieti prakaito dėl to, ko jau nebegali pakeisti. Pasakysiu jam, kad pasirūpinau tuo reikalu, o jei tu norėsi su kuo nors apie tai pasikalbėti — kreipkis į mane.

Jis palietė mano sėdmenis.

— Dabar kopk viršun, — pasakė jis. — Truputį numik, kol atsibus tėtis.

Pro įstiklintas duris žvelgiau į keliu tolstančius užpakalinius jo automobilio žibintus. Mačiau, kaip pasuko kairėn į dvilyktąjį greitkelį. Brėško. Kiemą tarsi migla gaubė blausi auštančios dienos šviesa.

Svetainėje Bo jau buvo iššluostęs kraują ir taip pastūmęs kilimėlį supamojo krėslo link, kad būtų pridengta vieta, kur gulėjo juodaodis. Tėtis tysojo išdrikęs skersai kušetės už galvos atmestomis rankomis, praverta burna. Ant kaktos kilo gumbas. Padėjau ranką jam ant krūtinės ir delnu pajutau tolygų širdies plakimą. Nors tėtis nejudėjo, stiprūs tvinksniai rodė, kad jam nenutiko nieko bloga.

Plūstantis kraujas, nubrozdinti krumpliai, pamušti paaikiai, pistoletų šūviai, muštynės su peiliais ir triukšmingos išger-tuvės — visa tai tėčiui ir jo draugams buvo įprasta kaip kvėpa-vimas. Tačiau man tai buvo pirmas kartas, ir nuo tos nakties kažkoks jaudulys jau nebeapleido manęs. Rodės, įgijau pripažinimą.

Rytojaus dieną vėl atėjo Bo. Susirado mane galiniame kambaryje ir pasiteiravo, kaip sekėsi mokykloje ir ar nenorėčiau pajodinėti naujaisiais jo žirgais. Jis nė žodeliu neužsiminė apie praėjusią naktį. Balnodama arklį drebėjau it drugio krečia-ma. Atsakinėdama į klausimus stengiausi, kad nevirpėtų balsas. Tada jis palietė mano alkūnę. Tai buvo vos juntamas prisilietimas. Vos atsigrėžusi pajutau jo lūpas ant savųjų. Bo bučiavo lyg alkanas, o mano kūnas, regis, lydėsi, skystėjo.

— Ššš, Hole, — pasakė jis.

Tada pati apibėriau jį bučiniaus, o mano rankos paniro į jo plaukus. Mane glėbyje spaudė vyras, o ne atgrubnagis berniūkštis.

— Hole Elison, mielas kūdikėli, aš noriu tavęs, — kartojo Bo. — Negaliu susivaldyti. Neversk manęs liautis.

Aš neverčiau.

To ir nebūtų buvę įmanoma sustabdyti — kaip žaibo, at-radusio metalą plyname lauke. Tai buvo garas nuo išilusio Sau-lutės kūno, šieno kvapas, ant gegnių sutūpusių šikšnosparnių šnaresys ir arklidžių tylą, juodi Bo plaukai ir tai, kaip jis tarė

mano vardą. Tai buvo mudviejų paslaptis apie miške užkastą kūną ir būdas, kuriuo Bo man ją patikėjo.

Vėliau baugščiai laukdavau akimirku, kai galėsiu išvysti Bo. Mūsų žvilgsniai susidurdavo dirbant arklidėse, skrosdami dulkėtą ir nuo jų tarsi įsielektrinantį orą. Kiekvieną kartą pajusdavau nenumaldomą geismą. Troškau Bo dėmesio, gyvenau apimta pakilių jausmų. Nesupratau tik vieno dalyko — kodėl jis retkarčiais lanko mane, o ne kitas moteris. Nekenčiau to laukimo ir spėliojimo, kada jis nuspręs mane susirasti arklidėse ir pakviesti pabūti dviese jo sunkvežimio kabinoje ar kitoje jam žinomoje vietoje, kurioje niekas nesutrukdytų.

Prieš Bo paliečiant mane, vaikštinėjau su berniukščiais, apgailėtinomis savo tėtušių kopijomis, čiulpiančiomis cigaretes ir gurkšnojančiomis viski. Jie sakydavo, kad myli mane, o keletas net ketino vesti, aišku, kai baigsiu mokyklą. Tie berniukščiai tesugebėdavo žvejoti šeštadieniais ir išsisukinėti nuo bažnyčios sekmadieniais. Jie mylėjo tik savo mamyčių kulinarius sugebėjimus, keikė juodžius ir nešvankiai burnojo apie moteris. Jų manymu, būti laisvam — tai turėti nuosavą automobilį ir pasigerti smuklėje prie Senosios Chartijos kelio. Visas jų pasaulis — Hauser Benksas, Misisipės valstija. Ne vieną jų nuo mūsų namų šalin ginė į orą paleisti tėčio šūviai, jei šis pastebėdavo, kad tie lenda pas mane vėlai vakare ar bando bučiuoti prieangyje. Tėčio jie bijojo taip, kaip aš — minties ištekėti už vieno iš jų.

Nebeneriu grįžti prie tų vaikėzų, tačiau pastaruoju metu manęs neapleidžia pojūtis, kad Bo man — ne pasirinkimas, bet nesuvaldomas poreikis. Kažką panašaus turėtų jausti žmonės, negalintys gyventi be alkoholio ar cigarečių.

Aš numetu šalin drėgnas nuo prakaito paklodes ir išlipu iš lovos. Apsivynioju ta paklode, kuria buvau užsiklojusi, ir priklausau.

piu prie savo drabužių spintos. Čia laikau skrynelę, kurią pirkau giminaičiams surengus vienos mirusios senutės daiktų pardavimą. Kai pasijuntu vieniša, išsiimu ją ir liečiu viduje esančius daiktus. Tai tarsi susitikimas su kita Hole, glūdinčia nuošalioje, paslaptingoje vietelėje. Į skrynelę sudėjau dainų žodžius, kuriuos užsirašiau — jie tokie gražūs, kad neištverusi pravirkstu, taip pat drugelių sparnus, paukščių plunksnas ir užrašų skiautes — žmonės jas išmeta, o aš susirenku tam, kad galėčiau kopijuoti jų rašyseną. Čia yra ir šūsnis laiškų, kuriuos mama man rašė keletą metų, taip pat safyras, kuri padovanojo išvykdama; jei kada užsiliepsnotų namas, pirmiausia pulčiau gelbėti jį. Pačiame dugne guli Frėjaus jaunesniojo nuotraukų albumas, kuri mirdamas man leido pasilikti Čigonas. Tikiu, kad mes būtume beprotiškai mylėję vienas kitą, jei būčiau gimusi jo laikais. Retkarčiais tyrinėju nuotraukas ir mintyse pasikalbu su juo.

Atsižiūrėjusi iki soties, paslepiu skrynelę spintos apačioje, po drabužiais ir antklodėmis, ir prieblandoje pradedu rengtis. Atidaromos mano kambario durys gailiai sugirgžda. Kiekvieną kartą pasilikusi čia, Gvineta užmiega klausydamosi Kristal Geil dainuojant „Mano rudų akių tai nepavers mėlynomis“. Tėtis dėl Gvinetos savo kambaryje laiko keturiasdešimt penktųjų grotuvą. Eidama pro jo kambario duris, girdžiu tyliai skambant šią dainą. Atsargiai leidžiuosi žemyn, nes žengiant smarkiau pakopos klaukiai girgžda.

Virtuvėje po kriaukle mes laikome didelį prožektorių, jei kartais dingtų elektros srovė. Pasiimu jį ir nepastebimai išslenku pro užpakalines duris. Einu ratu aplink namą, kol atrandu seną kiparisų šaknų kupetą. Tada, klausydamosi kažkokio gyvio skleidžiamo silpno garso, nuo namo pasuku į rytus. Miškas gyvas — šokteli trejetas varlių, knibžda vabzdžiai, trumpai, skam-

biai kaukši geniai. Viską dengia rasa, ir tvanki gegužės kaitra tarsi plėvelė apgaubia mano kūną. Dangus blyškiai rausvas, o mėnulis blėsta nykdamas tarp debesų. Prožektorių įjungiu tik tada, kai dienos šviesą paslepia kudzu sąžalynų juostos ir didžiuliai katalpų šešėliai.

Kadaise buvau pasiklydusi ir vėl suradau kelią prie dar gyvo ąžuolo nukapotomis šakomis, truputį šiauriau nuo upės, kur nuožulnus šlaitas apaugęs medžių sodinukais ir kedrais. Kalvos viršuje išvystu šviežią žemių ir lapų krūvą, supiltą taip, lyg čia būtų slapta kapavietė.

Užkasinėdamas kūną Bo man pasakė, kad kitą medžioklės sezoną čia niekas nieko neras, nes kapas bus jau užžėlęs. Kad ir kaip ten būtų, skalikai nori šviežios mėsos, o ne kokio nors sutrūnijusio kūno kaulų. Bo sunkiai šniokštuodamas atrišo virvę ir nuvertė lavoną nuo savo metalinio karučio — kūnas dusliai žnektelejė ant žemės.

Atsiklaupusi žvelgiu į vario spalvos akmenis ir žvirgždo nuobiras, šiurkščias, gumbuotas šakas ir sutrešusias nukritusias šakeles. Lapų krūva, nudžiūvusios šakos ir raudonas molis po nakties dar alsuoja drėgme.

Vyriškio lavonas palaidotas po keturiomis pėdomis molio bei medžių atplaišomis, todėl galima justti tik silpnutį gaižų kvapą, panašų į tą, kurį skleidžia per ilgai laikyti nešvarūs krūvon sumesti drabužiai.

Čia užkastas juodaodis, ir apie tai nežino niekas pasaulyje, išskyrus du žmones — mane ir Bo.

Tarsi audra užklumpa svaigulys, pajuntu, kaip išdžiūsta burna. Pabandau du kartus nusispjauti ir kiek įmanoma giliau įkvėpti. Kai atsistoju ir pasuku atgal, lapai ir šakelės mirguliuoja man prieš akis, o kiekvienas daiktas atrodo juosvas — taip būna

įžengus į patalpą tiesiai iš žilpinančios šviesos. Taip pusiau apakinta, regis, išvelgiu trumpą vyriškio rankos bigę — ji styro iš kapo tarsi šautuvo vamzdis.

Greitai apsigręžiu ir godžiai gaudydama orą lekiu atgal, tako link. Vynuogienojai ir vijokliai vyniojasi apie kojas, grasindami paklupdyti. Bėgu per sparčiai, kad galėčiau žvalgytis į susivijusias gyvates. Kojos linksta tarsi guminės, o krūtinė neįstengia sulaikyti garsaus kvėpavimo, ir iš jos ištrūksta kimus, gargaliuojantis garsas. Tačiau man patinka toks išgąstis, dėl to ir noriu lankyti tą vietą. Ėjimas ten leidžia pajusti paslaptį, tarsi virtusią manęs pačios dalimi, skirta apgaudinėti. Kad ir kaip būtų, aš jos noriu.

Kol grįžtu namo, išaušta purpurinis rytas, ir iš už miško kyšteli nosytę saulė. Palaukiu prieangyje, kol aprims kvėpavimas, tada kiek įmanydama tyliau kopiu laiptais į viršų. Prasmukusi pro tėčio kambario duris, nueinu per prieškambarį, kad galėčiau žvilgtelėti į save vaistų spintelės veidrodyje.

Dabar mano veidas atrodo kitaip. Negaliu pasakyti, kas pasikeitė — akys, nosis ar dar kas, — tai sunku nusakyti žodžiais. kažkas paslaptinga. Bo teišus: dalykai, kurie nutinka mums ir apie kuriuos niekas nesužino, leidžia pajusti, jog gyvenime šį tą reiškiamo. Kai turi paslapčių, aplinkiniai kažkaip tai pajunta ir dėl to labiau gerbia.

Išjungiu šviesą ir pasuku į savo kambarį. Pro langą sklinda ir lovatiese šliaužia balkšva ankstyvo ryto šviesa. Atsigulusi leidžiu nuovargiui deginti akių vokus ir sunktis iš mano kūno.

Prieš užmigdama dar spėju pagalvoti, kad ir namo kvapas kitoks. Jis aštresnis nei prakaito. Tėtis veikiausiai nieko nesakytų užuodęs tokį dalyką, o Gvinė turbūt nė nepajustų. Bet aš žinau, kodėl namas taip kvepia. Jis prisimena mirtį ir nemokėdamas kalbėti rado kitą būdą tai pasakyti.